

سوال و جواب های رایج در زمینه اچ آی وی/ایدز

سوال و جواب

۱. مراکز مشاوره بیماریهای رفتاری چه مراکزی هستند؟

مراکز مشاوره بیماریهای رفتاری زیر نظر دانشگاههای علوم پزشکی سراسر کشور فعالیت می کنند . خدمات در این مراکز رایگان بوده و افراد با رفتارهای پرخطر می توانند با مشاوره تلفنی و یا حضوری اطلاعات لازم را کسب نمایند و در صورت صلاحدید مشاوران، برای آزمایش رایگان ارجاع می شوند . این مراکز با نام مراکز مشاوره ایدز در سامانه تلفنی ۱۱۸ ثبت شده اند.

۲. برای اطلاع از وضعیت ابتلای خود به اچ آی وی / ایدز، انجام آزمایش و یا کسب اطلاعات در مورد اچ آی وی / ایدز چه باید بکنیم؟

باید به نزدیک ترین مرکز مشاوره بیماریهای رفتاری در شهر محل سکونت خود مراجعه کنیم

۳. ایدز چیست؟

ایدز یک بیماری عفونی ویروسی است که به علت ورود ویروس نقص ایمنی انسان (HIV) به بدن ایجاد شده و باعث اختلال در سیستم ایمنی بدن میشود.

۴. ابتلا به اچ آی وی (ویروس عامل بیماری ایدز) چیست؟ بیماری ایدز چیست؟

بیماری ایدز مرحله نهایی ابتلا به اچ آی وی است و ممکن است ۱۰ سال (و یا بیشتر) پس از آلودگی با این ویروس اتفاق افتد. افراد مبتلا به اچ آی وی سالها بدون داشتن علا مت زندگی می کنند و آلودگی را به دیگران منتقل می نمایند. در صورت شروع نشدن درمان موثر و به موقع ، اکثر بیماران حدود ۳-۵ سال پس از تشخیص بیماری ایدز می میرند.

۵. علائم بیماری ایدز چیست؟

ابتلا به بیماری ایدز در اغلب موارد با عوارض ساده ای مانند اسهال، تب، درد عضلانی، در مفاصل شروع می شود. این عوارض پس از چند هفته خود بخود برطرف می شود و فرد خیال می کند که به سرماخوردگی دچار بوده است از آنجا که ساخته شدن پادتن های موثر حدود ۱۴ روز طول می کشد در این زمان جدال بین ویروسها و پادتن ها در جریان است. پس از سپری شدن این مرحله دورانی فرا می رسد که حال بیمار خوب می شود اما در خون او پادتن ضد ایدز را می توان تشخیص داد و از خون وی ویروس ایدز را میتوان بدست آورد. عرق کردن در شب و احساس خستگی از سایر علائم این بیماری است . مرحله بعدی که در آن تصویر نهایی بیماری ایدز به ن مایش گذاشته می شود حاصل درهم شکسته شدن کامل سیستم دفاعی بدن است. در این حالت انواع بیماریهای باکتریایی، ویروسی و انگلی قادر هستند که فرد مبتلا را از پای بیاورند.

۶. فاصله زمانی بین ابتلا و ظهور علائم بالینی ایدز چقدر است؟

از زمانی که ویروس وارد بدن شده و وارد اولین سلولهای دفاعی می شود ابتلا صورت پذیرفته است . اما بطور معمول ۱۵-۱۰ سال طول میکشد که فرد وارد مرحله بیماری ایدز شود . در صورت وجود عواملی مانند فقر غذایی، عدم رعایت بهداشت، ابتلا به عفونت های مختلف و تعداد بیشتر ویروس وارد شده ، این مدت کوتاهتر می شود و استفاده از غذاهای مغذی و بهداشتی، مصرف ویتامین های لازم، انجام ورزش و داشتن روحیه بالا و تشخیص و درمان عفونت ها در این مسیر، مدت زمان را طولانی تر کرده، منابع پزشکی این مدت را تا ۲۰ سال هم گزارش نموده است.

۷. اچ آی وی (ویروس عامل بیماری ایدز) از کجا آمده است؟

این ویروس در همه کشورها وجود دارد. مشخص نیست از کجا آمده است. مهم این است که با داشتن رفتارهای سالم، از ابتلا به این ویروس پیشگیری شود.

۸. اچ آی وی اولین بار در کدام کشور پیدا شد؟

اولین بار در سال ۱۹۸۱ میلادی در بین مردم هم جنس باز در آمریکا دیده شد . شواهدی وجود دارد که قبل از این تاریخ هم بیماری ایدز در چند منطقه جهان وجود داشته است.

۹. آیا خطر آلودگی و ابتلا به ایدز در زن و مرد مساوی است؟

خیر. زنان به علت ساختار فیزیکی بدن در معرض خطر بیشتری برای ابتلا قرار دارند

۱۰. آیا شخص مبتلا به ایدز می تواند از ظاهر او یا به طریق دیگری شناسایی کرد؟

این بیماری علائم مشخص ندارد، لذا هیچگاه از ظاهر شخص نمی توان به بیماری او پی برد. شخص مبتلا تا وارد مرحله بیماری نشده ، علائم ظاهری ندارد. مرحله ی قبل از ایدز را که شخص فقط ناقل ویروس می باشد و علائم بیماری در وی آشکار نشده است، مرحله «اچ آی وی مثبت» می گوئیم.

۱۱. چگونه می توان دریافت که ما به اچ آی وی مبتلا هستیم یا خیر؟

امروزه ما می توانیم با انجام آزمایش خون از وضعیت ابتلای خود به اچ آی وی مطلع شویم . اگر آزمایشات خون در همان زمان مثبت باشد نشانه ی این است که به اچ آی وی مبتلا شده ایم. برعکس اگر نتیجه تست منفی باشد ، تنها با انجام تست مجدد ۳ ماه بعد، می توان مطمئن شد که مبتلا به ویروس هستیم یا خیر. در این مدت زمان ۳ ماهه باید از وسایل پیشگیری کننده صد درصد استفاده کرد. در تمام شرایط بسیار مهم است که با پزشک خود سریعا مشورت کنید چرا که او به سوالات شما پاسخ خواهد داد و در صورت نیاز تست دوم را به شما پیشنهاد خواهد کرد

۱۲. چگونه بفهمیم اطرافیانمان مبتلا به HIV هستند یا خیر؟

هیچ گاه نمی توانید فقط با نگاه به اطرافیانمان به این مورد پی ببرید . هر فرد ظاهرا سالمی را که در محل کار، مدرسه، استادیوم ورزشی، خیابان و ... ملاقات می کنید ممکن است بدون آنکه حتی خود آگاه باشد، ناقل این ویروس باشد . بدین معنی که در حالی که در ظاهر سالم به نظر می رسد ولی در صورت ابتلا، می تواند با رفتارهای پرخطر خود ویروس را به فرد دیگری منتقل کند.

۱۳. آیا کودکان هم ایدز می گیرند؟

بله، در کودکان مبتلا علائم بیماری ایدز زودتر از بالغین انجام می شود و مرگ و میر آنها نیز زیاد است

۱۴. راه های انتقال HIV کدام است؟

شایعترین راههای انتقال HIV در حال حاضر به قرار زیر است:

الف- مقاربت (واژینال، مقعدی و یا دهانی) با فرد مبتلا

ب- استفاده از سوزن مشترک با فرد مبتلا

پ- از مادر مبتلا به جنین در داخل رحم، حین زایمان و یا در طی شیردهی علاوه بر آن ویروس می تواند از راه دریافت خون و با فاکتورهای انعقادی مبتلا هم منتقل شود.

ویروس می تواند از راه ورید (مثلا در حین تزریق وریدی)، مقعد، واژن، آلت، دهان و سایر غشاهای مخاطی (نظیر چشم و مخاط داخل بینی) و یا بریدگی ها و زخم ها وارد بدن شود. پوست سالم یک بسیار قوی در برابر ورود HIV و سایر ویروسها و باکتری ها است.

۱۵. کدام یک از مایعات و یا ترشحات بدن می توانند اچ آی وی را منتقل کنند؟

انتقال این ویروس از طریق مایعات زیر به اثبات رسیده است:

الف- خون

ب- منی (ترشحات تناسلی مردان)

پ- ترشحات واژن (ترشحات تناسلی زنان)

ب- شیرمادر

ث- هر مایع دیگری در داخل بدن که حاوی خون باشد.

ج- مایع کیسه آب که جنین در آن زندگی می کند.

همچنین کارکنان بهداشتی درمانی با مایعات دیگری که امکان انتقال HIV را دارا هستند، ممکن است تماس پیدا کنند، شامل:

مایع احاطه کننده مغز و طناب نخاعی

مایع مفصلی

مایع احاطه کننده جنین

مایع موجود در پریکارد (پرده اطراف قلب) و پریتون (صفاق)

HIV در غلظت بسیار پایین در بزاق و اشک تعدادی از افراد آلوده به HIV یافت شده است. تاکنون انتقال HIV از طریق تماس با بزاق اشک و عرق مشاهده نشده است.

استفراغ HIV را منتقل نمی کند مگر همراه با خون واضح باشد.

۱۶. چرا تماس جنسی راه انتقال اچ آی وی محسوب می شود؟

در ترشحات جنسی مرد مبتلا و یا زن مبتلا، ویروس HIV وجود دارد و ویروس قادر است به مخاط دستگاه تناسلی چسبیده و به داخل بدن راه یافته و خود را به سلولهای میزبان اصلی یعنی «لنفوسیت های کمک کننده» برساند.

۱۷. در صورت ارتباط جنسی با شخص مبتلا (مرد یا زن - مرد با مرد)، احتمال مبتلا شدن کدام بیشتر است؟

همواره خطر انتقال HIV در مورد مردان همجنسگرا بالاتر و تقریباً دو برابر مردان غیر همجنسگرا است. (خطر دریافت ویروس در بین مردان همجنس گرا در فرد مفعول بیشتر است)
میزان درصد انتقال ویروس از مرد مبتلا به زن سالم بیشتر از احتمال انتقال ویروس از زن مبتلا به فرد سالم است

۱۸. چرا احتمال انتقال ایدز در همجنس بازان بیشتر است؟

این مسئله مربوط به نوع تماس جنسی است:

- ۱- مخاط روده ظریفتر از مخاط دستگاه تناسلی زنان (واژن) است.
 - ۲- مویرگهای زیر مخاط روده بیشتر از مویرگهای زیر مخاط دستگاه تناسلی است.
 - ۳- در جریان تماسهای مقعدی و احتمال آسیب و زخم شدن روده، احتمال انتقال ویروس بیشتر است.
 - ۴- مدت زمان تماس ترشحات حاوی ویروس با ویروس با مخاط روده بیشتر است.
- علاوه بر این، فاکتورهای اندامی افراد همجنس باز، شرکاء جنسی متعدد و فعالیت آمیزشی بیشتر آنها احتمال ابتلا را افزایش می دهد.

۱۹. در صورت خودارضایی (زن یا مرد)، آیا خطر انتقال HIV و دیگر بیماری های مقاربتی وجود دارد؟

شما از طریق خود ارضایی به ویروس ایدز (HIV) مبتلا نخواهید شد. HIV تنها در صورتی انتقال خواهد یافت که دو نفر دارای ارتباطی باشند که به تماس خونی با ترشحات جنسی آنان منجر شود، (رابطه جنسی - استفاده از سرنگ مشترک و...) که البته یکی از آن دو نفر، قبلاً به HIV مبتلا شده باشد.

۲۰. آیا تزریق موجب انتقال ویروس ایدز می شود؟

بله، اگر سرنگ و سوزن آلوده به ویروس باشند. استفاده اشتراکی از سرنگ و سرسوزنهای آلوده در معتادان تزریقی یکی از راههای انتقال ویروس است. باید از تزریقات غیر ضروری خودداری کرد و در صورت لزوم، از سرنگ و سوزنی استفاده کرد که مطمئن هستیم ضد عفونی شده است و یا از انواع یکبار مصرف آن استفاده کرد

۲۱. پس از یک تماس جنسی مشکوک و یا استفاده از سوزن مشترک، چه زمانی باید برای انجام آزمایش از

نظر HIV مراجعه کنیم؟

آزمایشاتی که بطور معمول برای تشخیص عفونت بکار می رود براساس جستجوی آنتی بادی های ایجاد شده توسط بدن در برابر HIV است. میزان این آنتی بادی ها در اکثر مردم در طی ۳ ماه پس از عفونت قابل شناسایی است. اما در

بعضی موارد ممکن است این زمان به ۶ ماه برسد. بنابراین در حال حاضر پیشنهاد می شود که ۳ ماه پس از تماس احتمالی برای انجام آزمایش مراجعه کنید. نکته بسیار مهمی که نباید فراموش شود این است که در طی این ماه نباید دیگران را در معرض HIV قرار داد.

۲۲. آیا آلودگی از طریق خون و فراواده های خونی امکان پذیر است؟

بله، ویروس ایدز از راه خون و فرآورده های خونی آلوده منتقل می شود . چون امروزه نمونه های خون اهدایی مورد آزمایش قرار می گیرند و خونهای آلوده به ویروس دور ریخته می شوند درصد ابتلا از این طریق بسیار کاهش یافته است.

۲۳. آیا خانمی که به ایدز مبتلا شده است می تواند بچه دارد شود؟

زنان مبتلا به اچ آی وی باید در مورد بچه دار شدن با پزشک و مشاوران مراکز مشاوره بیماریهای رفتاری مشورت نمایند. در صورت عدم مراقبت لازم از مادران مبتلا از هر ۳ نوزادی که متولد می شود، امکان ابتلا ی یک نوزاد به ویروس ایدز وجود دارد . حدود ۳۰ درصد از زنان مبتلا به ایدز احتمال بدینا آوردی نوزاد مبتلا به ویروس ایدز را خواهند داشت.

۲۴. آیا آلودگی به ویروس ایدز از طریق شیر مادر مبتلا امکان دارد؟

بله، ویروس ایدز در شیر مادر وجود دارد و می تواند از این طریق کودک را مبتلا به میروس نماید.

۲۵. آیا مصرف مشروبات الکلی، مواد محرک و روانگردان از جمله شیشه، می تواند عامل ابتلا به HIV باشد؟

این مواد باعث اختلال در قدرت تصمیم گیری می شود و همچنین میل جنسی فرد را افزایش می دهد و زمانی که فرد در معرض ارتباط جنسی پرخطر قرار می گیرد، قادر به تصمیم گیری صحیح جهت حفظ سلامت خودش نخواهد بود . اکثر تماس های جنسی به دنبال استفاده از مشروبات الکلی و ... بدون استفاده از کاندوم است.

۲۶. آیا خالکوبی و سوراخ کردن گوش موجب انتقال ویروس عامل بیماری ایدز می شود؟

بله، خالکوبی و سوراخ نمودن گوش بوسیله سوزن و وسایل مبتلا سبب انتقال اچ آی وی می گردد.

۲۷. آیا ویروس عامل ایدز(اچ آی وی) از راههای تنفسی، گوارشی و یا از طریق تماسهای معمولی خانوادگی و یا در محیط کار ، مدرسه و اردوگاههای جمعی کاری و یا تفریحی منتقل می شوند؟

خیر، این ویروس در طی فعالیت های روزمره منتقل نمی شود. از جمله فعالیت های روزمره میتوان به موارد ذیل اشاره نمود:

الف- تماس های اجتماعی روزمره شامل دست دادن، روبوسی و در آغوش گرفتن دوستان

ب- ورزش و کار.

پ- خوابیدن در یک اتاق و یا نفس کشیدن در هوای مشترک (محیط کار، اتومبیل و...).

ت- ظروف غذا با نوشیدنی مشترک، دستگیره در، استفاده از آب مشترک در شستشو و شنا در استخر مشترک

ث- آب دهان انداختن، عطسه و سرفه.

ج- عرق بدن و اشک.

چ- گزش پشه یا سایر حشرات.

۲۸. آیا حشرات مانند پشه این بیماری را منتقل می کند؟

خیر، حشرات دارای سیستم دفاعی می باشند که ویروس را از بین می برند و خوشبختانه ساختمان بدن پشه به گونه ایی است که به خاطر مکیدن هیچگاه خون را به بدن فرد وارد نمی کند و تنها خون را می مکد، بنابراین حشرات قادر نخواهند بود اچ آی وی را منتقل کنند.

۲۹. چرا نیش حشرات بیماری ایدز را منتقل نمی کند؟

خون حاوی ویروس مکیده شده بوسیله حشرات به سرعت توسط آنزیمهای حشره پاره شده و ویروس خارج شده از سلول میزبان قادر به ادامه ی حیات در داخل بدن حشره نمی باشد و حشره با گزش فرد دیگر، نمی تواند ویروس فعال را منتقل کند.

۳۰. چه زمانی بعد از تماس احتمالی ، برای انجام آزمایش HIV مناسب می باشد؟

اکثر افراد در خلال ۲ تا ۸ هفته پس از عفونت میزان قابل تشخیص از آنتی بادی ضد HIV را بوجود می آورند . در حدود ۹۵٪ افراد در خلال ۳ ماه پس از عفونت این آنتی بادی را بوجود خواهد آورد.

در موارد خیلی نادری، پیدایش آنتی بادی باید ضد HIV ممکن است تا ۶ ماه بعد از عفونت به تاخیر افتد.

فرد عفونت یافته با HIV حتی اگر هنوز آزمایشش مثبت نشان ندهد می تواند HIV را به دیگران منتقل کند.

۳۱. اگر آزمایش HIV فردی منفی باشد، آیا می توان گفت که شریک جنسی آن فرد نیز HIV منفی است؟

آزمایش HIV هر فرد فقط نشان دهنده وضعیت HIV همان فرد می باشد:

HIV الزاما در هر بار تماس منتقل نمی شود.

هرگز آزمایش HIV را جایگزین حفاظت از خود نکنید.

۳۲. در صورت مثبت شدن آزمایش HIV چه باید کرد؟

اگر آزمایش HIV فردی مثبت باشد ، هر چه زودتر برای سلامتی خود اقدام کند خیلی بهتر خواهد بود

درمان طبی بموقع و داشتن روش زندگی سالم فرد را در سالم ماندن کمک خواهد کرد

با مراقبت های طبی زود هنگام می توان شروع AIDS را به نحو چشمگیری به تاخیر انداخت و از بسیاری از وضعیت های خطرناک پیشگیری نمود.

۳۳. چه ارتباطی بین HIV و سل وجود دارد؟

HIV و سل دو قاتل مشترکند که پیشرفت یکدیگر را سرعت می بخشند.

سل علت اصلی مرگ در افراد HIV مثبت می باشد.

یک سموم موارد افزایش بروز سل در پنج سال گذشته را می توان به HIV نسبت داد.

در تماس با میکروب عامل سل، احتمال ابتلا افراد HIV مثبت به سل سی برابر افراد HIV منفی است.

سل مسئول یک سوم موارد مرگ های ناشی از AIDS در سرار جهان می باشد:

۳۴. آیا ارتباطی بین HIV و سایر بیماری های آمیزشی (STDS) وجود دارد؟

بله.

داشتن بیماری های آمیزشی همراه با زخم و نقص در پوست (مثل سیفلیس) یا بدون زخم و نقص در پوست (مثل سوزاک) احتمال آلوده شدن فرد را به HIV بالا می برد.

فرد آلوده به HIV همراه با سایر بیماری های آمیزشی ۳ تا ۵ برابر بیشتر از فرد آلوده به HIV بدون سایر بیماری های آمیزشی امکان انتقال HIV به شریک جنسی خود را دارد.

درمان زودهنگام بیماری های آمیزشی نه تنها از انتشار بیشتر آنها جلوگیری خواهد کرد بلکه احتمال نازایی و حاملگی را نیز کاهش خواهد داد.

۳۵. آیا خالکوبی و سوراخ کردن بدن می تواند باعث انتقال HIV گردد؟

بله.

خطر انتقال HIV در صورت استفاده مجدد از وسایل مورد نیاز وجود دارد

همچنین استفاده مجدد از تیغ اصلاح در آرایشگاه ها می تواند خطر انتقال HIV را به همراه داشته باشد.

۳۶. آیا گاز گرفتن باعث انتقال HIV می شود؟

گاز گرفتن توسط انسان:

گزارشات نادری در زمینه انتقال HIV از راه گاز گرفتن توسط انسان وجود دارد در همه این موارد گاز گرفتن شدید و همراه با صدمات بافتی و حضور خون بوده است.

گاز گرفتن راه شایعی برای انتقال HIV نمی باشد.

گاز گرفتن توسط حیوانات:

HIV تنها توسط انسان حمل می شود به همین دلیل از طریق حیوانات به انسان منتقل نمی شود.

۳۷. آیا HIV در حین ورزش با دیگران و یا صدمات ورزشی انتقال می یابد؟

مورد ثابت شده ای در این زمینه وجود ندارد در صورت بروز صدمه و خونریزی در فرد، لازم است با رعایت نکات ایمنی مراقبت های ضروری را برای فرد آسیب دیده به عمل آورد

۳۸. آیا استفاده از کاندوم به میزان ۱۰۰٪ از انتقال HIV پیشگیری خواهد کرد؟

استفاده از کاندوم ۱۰۰٪ اطمینان بخش نیست به خصوص اگر به صورت صحیح و مداوم استفاده نگردد

از «لغزنده های با پایه روغن» نباید استفاده گردد چراکه می توانند باعث شکنندگی و شکاف در کاندوم گردند.

میزان حفاظت کاندوم وابسته به کیفیت شرکت سازنده نحوه نگهداری و حمل و نقل آن و همچنین استفاده صحیح کاندوم دارد.

در مجموع ناکارآمدی کاندوم در تماس های مقعدی بیشتر از تماس های واژنی و یا دهانی می باشد

پرهیز از روابط جنسی خارج از حریم خانواده موثرترین راه برای جلوگیری از انتقال HIV می باشد. در صورت تماس جنسی استفاده صحیح و مداوم از کاندوم لاتکس (و در صورت حساسیت هر کدام از شرکا به لاتکس استفاده از کاندوم پلاستیک) تا حد بسیار زیاد از انتقال HIV جلوگیری خواهد کرد.

۳۹. برنامه کاهش آسیب به چه معنایی است و هدف از اجرای این برنامه چیست؟

اعتیاد یک بیماری مزمن است که ترک آن نیازمند درمان طولانی مدت است. برنامه هایی که با هدف اولیه ترک کامل شروع شده اغلب ناموفق بوده و اعتقاد بر این است که این فرآیند باید بتدریج و یا یک برنامه عملی دقیق (برنامه کاهش آسیب) طراحی شود. حدود ۶۲ درصد ابتلا به عفونت HIV در ایران در اثر تزریق مشترک می باشد.

هدف از برنامه های کتھش آسیب به حداقل رساندن آسیب های ناشی از مصرف مواد می باشد که در مرحله اول باعث کاهش ابتلا به ایدز (به عنوان خطرناکترین آسیب) می شود.

۴۰. آیا می توان فردی را به خاطر HIV مثبت بودن از کار یا مدرسه و دانشگاه اخراج نمود و یا محدودیتی در اشتغال وی ایجاد نمود؟

خیر.

اخراج فرد از کار یا تحصیل و یا ایجاد محدودیت شغلی برای فرد بخاطر HIV خلاف اخلاق می باشد. تماس های معمولی اجتماعی باعث انتقال HIV نخواهد شد.

۴۱. آیا می توان فردی را به خاطر آلودگی به HIV از خدمات بهداشتی درمانی و یا خدمات اجتماعی محروم نمود؟

خیر.

همه مردم حق استفاده از خدمات بهداشتی درمانی را به صورت برابر دارند. محروم کردن این افراد از خدمات بهداشتی درمانی و یا خدمات اجتماعی خلاف اخلاق می باشد.

۴۲. آیا لازم است افراد آلوده به HIV و یا بیماران ایدز را از جامعه جدا نمود؟

خیر.

تماس های معمول و روزمره اجتماعی باعث انتقال HIV نمی شود. بسیاری از افراد مبتلا به HIV نه به دلیل بی بندوباری بلکه به علت ناآگاهی به این ویروس آلوده شده اند. آن چه فرد را در معرض خطر قرار می دهد رفتارهای پرخطر خود فرد است نه زندگی در کنار افراد مبتلا.

روابط عمومی معاونت بهداشتی بابل